

Møte i Universitetets innovasjonsutvalg
21. mai 2025

Museplass 1 Styrerommet 1330-1530

Saksliste

- i. Godkjenning av innkalling og saksliste
- ii. Referat: IU-møte 19. mars 2025
- iii. Saker

	Saker
IU 12/25	Innovasjon på fakultetene Orienteringssak Saksfremlegg
IU 13/25	Nettverk for innovasjonsundervisning ved Universitetet i Bergen Orienteringssak Saksfremlegg
IU 14/25	Samarbeid med økosystem for studententreprenørskap Drøftingssak Saksfremlegg
IU 15/25	EIT Water: Fakultetenes bidrag til KICen Drøftingssak Presentasjon i møtet
IU 16/25	UiB idé – resultater 2025 Orienteringssak Saksfremlegg
IU 17/25	Historiske og nåværende innovasjoner fra UiB – en temautstilling Drøftingssak Saksfremlegg
IU 18/25	SFI: Kort status Orienteringssak Presentasjon i møtet
IU 19/25	Politikk for immaterielle rettigheter: Gjennomgang av styrevedtak Orienteringssak Presentasjon i møtet
IU 20/25	Eventuelt

Møte i Universitetets innovasjonsutvalg
19. mars 2025

Museplass 1 Styrerommet 1430-1600

Til stede: Gottfried Greve, Kristine Jørgensen, Kjetil Ullaland (vara for Øyvind Frette), Åsil Bøthun, Marit Bakke (fast vara for Helge Ræder), Ole Hjortland, Sigrid Eskeland Schütz, Karsten Specht, Anne Aurora Ekeland Bjørkly (vara for Tuva Brady Normanseth), Astrid Marie Skålvik
Forfall: Øyvind Frette, Nils Anfinset, Tuva Brady Normanseth
Fra administrasjonen: Alette Gilhus Mykkeltvedt, Katrine Utaaker Segadal, Yves Aubert, Lilit Mailyan, Erik Sandquist

- I. **Godkjenning av innkalling og saksliste**
Godkjent
- II. **Referat: IU-møte 29. januar 2025**
Godkjent
- III. **Saker**

Referat utkast

	Saker
IU 8/25	Nye initiativ for å fremme studentinnovasjon Drøftingssak Saksfremlegg Innledning ved Forsknings- og innovasjonsavdelingen. Utvalget drøftet konkret tilbudet om medlemskap i Startuplab og opprettelsen av og UiBs støtte til Gründercampus Bergen. Utvalget drøftet saken og ser frem til flere saker om studentinnovasjon i neste møte og fremover. Utvalget ønsket å få en sammenstilling som viste de ulike initiativenes ulike tilbud og virkemidler.
IU 9/25	Samarbeid med VIS om kommersialisering av forskning: Tjenestekjøp og TFTO-midler Orienteringssak Saksfremlegg Innledning ved Forsknings- og innovasjonsavdelingen. Utvalget tok saken til orientering
IU 10/25	EIT Water: Relevans for utdanning i UiBs deltakelse i One Water konsortiet Drøftingssak Saksfremlegg Innledning ved Forsknings- og innovasjonsavdelingen om status for utvikling av utdanningskomponenter i One Water konsortiet. Det ble ikke tid til drøftingen. Utvalget får en oppfølgingssak i neste møte.
IU 11/24	Eventuelt Ingen saker til eventuelt.

Utvalg:	Innovasjonsutvalget	Dato: 21.05.2025
IU-sak: 12/25		Arkivsaknr.:

Fakultetene sine innovasjonsfokus nå og fremover

Bakgrunn

Innovasjonsoppdraget til Universitetet i Bergen er forankret på ulike nivåer; fra nasjonal lov til strategiske planer på statlig og institusjonelt nivå. Universitets- og høyskoleloven slår fast at «Universiteter skal (...) bidra til innovasjon og verdiskaping basert på resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid (jf. uhl § 1-3 f).» Regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023-2032 nevner som overordnede mål «styrket konkurransekraft og innovasjonsevne», «miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft», og «høy kvalitet og tilgjengelighet i forskning og høyere utdanning». Viktige virkemidler for å levere på innovasjonsoppdraget er tjenestekjøpet fra VIS, UiB idé og søknadsstøtte til SFI/FME.

Hvert fakultet har sitt eget svar på universitetets samfunnsoppdrag, har formet sin egen forståelse av innovasjonsbegrepet, og har formulert sine egne ambisjoner og innovasjonstiltak.

Innovasjonsutvalget er en god arena for å dele fakultetene sine erfaringer og planer for å gi grunnlag for en bedre forståelse av bredden i innovasjonsvirksomheten ved UiB, og for å fremme tverrfaglighet. I løpet av møtene i 2024 og våren 2025 vil fakultetene gi en orientering om sitt innovasjonsarbeid til innovasjonsutvalget.

UiB strategien 2023-2030

UiBs strategidokument gjenspeiler forventningene og ambisjonene ovenfor. Det slås fast at UiBs «innovasjonsarbeid overfører kunnskap og nye anvendelser av forskning til samfunnet.» Videre sier strategidokumentet at «UiB har sterke tradisjoner for å sette kunnskap i bruk gjennom nye teknologiske løsninger, tjenesteinnovasjon og sosial innovasjon. Studentene utgjør en kraft i innovasjonsarbeidet. Med vår sentrale rolle i kunnskapsbyen Bergen, våre kunnskapsklynger og sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI), er vi en naturlig og åpen møteplass for samarbeid mellom nærings-, kultur- og samfunnsliv, både nasjonalt og internasjonalt.» Visjonen er at «UiB skal være en åpen kunnskapskilde og en fremragende arena for forskningsbasert kunnskapsoverføring og samfunnsdialog.» Som ambisjoner fram mot 2030 er nevnt at

- vi skal styrke rammene for åpen vitenskap, ansvarlig deling av data og individuelle rettigheter
- vi skal forme definisjonen av innovasjon i academia med utgangspunkt i fagenes særtrekk og tilby kompetanse i innovasjonsarbeid til vitenskapelig ansatte og studenter
- vi skal styrke vårt samarbeid med andre institusjoner og næringslivet for å sette kunnskap i bruk og skape kunnskapsoverføring til samfunnet
- vi skal oppnå flere sentre for forskningsbasert innovasjon (SFI) og delta i europeiske og nasjonale konkurransearenaer for innovasjon som støtter opp om UiBs profil.

Fakultetene sine innovasjonsfokus

Som antydnet i UiBs strategidokument har hvert fag en egen tilnærming til innovasjonsbegrepet, og følgelig har hvert fakultet formet sine egne visjoner, ambisjoner og planer rundt temaet innovasjon.

Det psykologiske fakultet sier i sin strategiplan for 2023-2030 at «Vi vil legge til rette for motivasjon og arbeid med innovasjon i bred forstand. Fakultetets forskergrupper har stort potensiale til å utvikle forskningsbaserte innovasjoner som kommer målgrupper eller samfunnet generelt til nytte. Det kan for eksempel dreie seg om nye og mer relevante eller effektive løsninger på problemer, eller om forbedrede metoder og prosedyrer. Det ligger også potensial til innovasjoner i vår store og varierte studentgruppe.»

Strategien til Det juridiske fakultet nevner at «god formidling av rettsvitenskapleg kunnskap skal bidra til utviklinga av demokratiet, og legitimiteten og tilliten til retten i samfunnet. Våre vitenskapleg tilsette er tydeleg til stades som kunnskapsressursar i samfunnet, driv formidling med høg kvalitet og når breitt ut. Gjennom dialog med politiske og rettslege institusjonar skal vi bidra til betre avgjerder om korleis rettssystemet skal utviklast».

Strategien til Det humanistiske fakultet (HF) at fakultetet sin «...forskning skaper ny kunnskap om menneskets plass i verden. (...) Våre innsikter bidrar til å fremme demokrati, bærekraftig utvikling og innovasjon. I et samfunn på terskelen til nye utfordringer, står humanistiske fag for avgjørende ferdigheter: analyse, kildegransking, tolkning og kritisk tenkning.»

I Universitetsmuseet sin strategi står det: «Gjennom kunnskap og formidling av vår kultur- og naturarv skal Universitetsmuseet bidra til identitet, innsikt og forståelse av fortid, samtid og framtid – et viktig grunnlag for en bærekraftig og demokratisk utvikling. Universitetsmuseet skal arbeide innovativt og forskningsbasert for å tilrettelegge for nysgjerrighet og kritisk refleksjon.»

Det medisinske fakultet har en egen strategiplan for innovasjon hvor det beskrives hvordan «fakultetet skal utvikle en innovasjonskultur for å styrke forskningsdrevet, undervisningsdrevet og helsetjenestedrevet innovasjon.»

Det samfunnsvitenskapelige fakultet skriver i sin strategi at de har som mål å «utdanne kandidater som former samfunnet» og å «være en premissleverandør for den offentlige samtalen og utforming av politikk».

Fakultet for naturvitenskap og teknologi bruker begrepene nyskaping og regional utvikling som nøkkelord og har ambisjoner om at fakultetet skal være et realfaglig kraftsentrum for å skape fremtidsrettede løsninger innen IKT, molekylær livsvitenskap og helse.

Det er planlagt at hvert fakultet skal gi en kort orientering om sitt innovasjonsarbeid i løpet av IU-møtene i 2024/25. Det humanistiske fakultet og Fakultet for naturvitenskap og teknologi presenterte i møtet 31. januar 2024, og Fakultet for kunst, musikk og design, samt Det medisinske og Det samfunnsvitenskapelige fakultet presenterte i møtet 22. mai 2024 og Universitetsmuseet presenterte i møtet 25.9. Det juridiske fakultet presenterte i møtet 13. november 2024. Det psykologiske fakultet presenterer i dette møtet.

Oppsummering

Saken legges frem til orientering i Innovasjonsutvalget.

Utvalg:	Innovasjonsutvalget	Dato: 21.05.2025
IU-sak: 13/25		Arkivsaknr.:

Nettverk for innovasjonsundervisning ved Universitetet i Bergen

Bakgrunn

Saka skal gi innovasjonsutvalet ei orientering om status for et uformelt nettverk for undervisarar i innovasjonsemne ved UiB, samt arbeidet med å utvikle eit DIGI-emne som handlar om innovasjon, samt knytte dette til søknaden om ein KIC.

Nettverk for innovasjonsundervisning

Undervisning i innovasjon ved Universitetet i Bergen (UiB) er spreidd på fleire fakultet, med liten grad av samordning mellom fagmiljøa. UiB har ikkje eitt særskild program som trekk til seg studentar frå alle fagområde.

Det er difor tatt initiativ til å etablere eit nettverk som samlar undervisarar i innovasjon frå ulike fakultet. Nettverket er kome i gang på initiativ frå undervisarane sjølv. Slik kan det blir meir samarbeid og koordinering av undervisning. Nettverket kan bli ein plattform for erfaringsutveksling, samarbeid om undervisning og metodar, og utvikling av nye undervisningsressursar.

Nettverket har allereie resultert i eit innovasjonskurs for ph.d.-ar finansiert av INITIATE, som del av ein Marie Skłodowska-Curie Action.

DIGI-emne

Det er òg sett i gang eit arbeid for å opprette undervisning i innovasjon som eit DIGI-emne. Desse er normalt på 2,5 vektal, og er retta inn mot å auke digital forståing og kunnskap, både blant UiB-studentar og andre. DIGI-emna er kjende for å levere høgkvalitets undervisning innan digitalisering og teknologi.

Lars Nyre er interessert i å opprette eit pilotemne innan teknologisk innovasjon, som passar godt saman med undervisningsopplegget som blei utvikla under TekLab-prosjektet ved institutt for informasjons- og medievitskap ved UiB.

Eit eller fleire innovasjonskurs i DIGI-emnepakken kan vidareutviklast til ein eigen portefølje av innovasjonsundervisning, som kan organiserast tverrfagleg, eller tilpassa kvart fakultet. Ei slik vidareutvikling må skje i samarbeid med dei involverte institutta og utdanningsutvalet.

Forsknings- og innovasjonsavdelinga vil òg prøve å søkje finansiering frå Agenda Vestlandet for å kunne utvikle fleire innovasjonsemne.

Viktig for KIC-søknaden

Innovasjonsundervisning vil bli særleg viktig for UiBs søknad om å bli ein del av eit EIT Knowledge and Innovation Community (KIC), finansiert av EU.

Innovasjon er ein sentral del av ein KIC, der innovasjonsundervisning, forskning og entreprenørskap er del av det sentrale kunnskapstriangelet. Ved å byggje opp studentars og tilsette sin kompetanse innan innovasjon og entreprenørskap, skal KIC skape berekraftig økonomisk vekst og konkurranseevne i Europa.

Ein eventuell KIC skal ha oppstart i 2026, og porteføljen i innovasjonsundervisning må vere klar frå byrjinga av perioden.

Oppsummering

Innovasjonsundervisninga ved UiB er i stadig utvikling, og å dele erfaringar i eit nettverk av undervisarar vil bidra til å styrke universitetet si rolle som ein leiande aktør innan forskningsbasert innovasjon og utdanning. Saka leggjast fram for innovasjonsutvalet til orientering.

Utvalg:	Innovasjonsutvalget	Dato: 21.05.2025
IU-sak: 14/25		Arkivsaknr.:

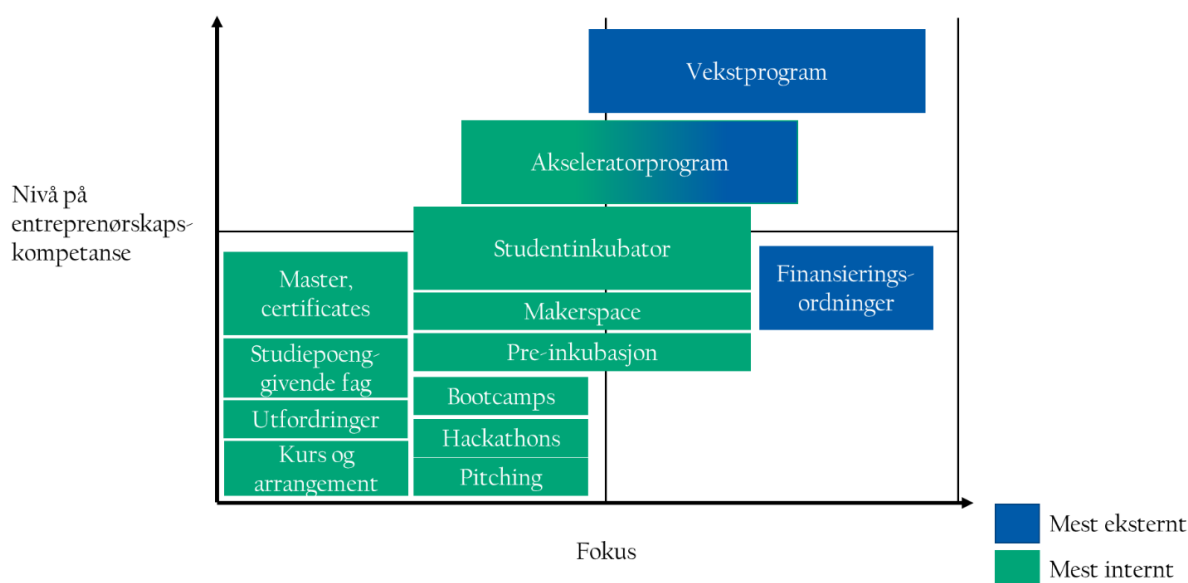
Samarbeid med økosystem for studententreprenørskap

Bakgrunn

Denne saken er en oppfølging fra IU sak 8/25 «Nye initiativ for å fremme studentinnovasjon». Innovasjonsutvalget ønsket å få en sammenstilling som viste ulike aktørers tilbud og virkemidler innen studentinnovasjon. Denne saken skal gi innovasjonsutvalget et bedre grunnlag for å drøfte noen konkrete nye tiltak for å fremme studentinnovasjon; hvordan kan UiB støtte opp om det studentdrevne tiltaket GründerCampus som er i ferd med å etableres, og om det er nyttig å inngå et tettere samarbeid med Startuplab på dette feltet. UiB sitt viktigste tiltak i 2024 for å legge til rette for studentinnovasjon var prøveordningen med innovasjonspiloter, som ble orientert om i møtet 13. november 2024 (IU-sak 28/24).

Om økosystemet for studentinnovasjon

UHR Rapport «[Nasjonal satsing på studentinnovasjon: Barrierer og Muligheter](#)» introduserer studentinnovatørreisen med forskjellige tiltak fra fase 1 til fase 4, der tiltak i tidlige faser skjer mest internt på universitetet, mens tiltak som krever avansert spisskompetanse, skjer mest eksternt:

Studentinnovatørreisen

Vi plasserer organisasjoner fra innovasjonsøkosystemet i Bergen under relevante aktiviteter (planlagte, men ikke iverksatte tiltak i kursiv):

Fase 1: Kultur og kompetanse	
Fremme en kultur for og inspirasjon for innovasjon og entreprenørskap blant studenter	
Tiltak	Organisasjoner som tilbyr det
Innføring av poenggivende innovasjon- og entreprenørskapskurs som en del av pensumet for å gi studentene grunnleggende innovasjonskompetanse.	Eksisterende innovasjonsemner på fakultetene. <i>Inno-emner for alle på UiB.</i> Gründerskolen - sommerprogram i entreprenørskap
Organisering av workshops, seminarer og forelesninger av eksterne aktører og tidligere studenter for å inspirere og veilede studentene.	Innovasjonspiloter i samarbeid med studieansvarlige og kunnskapsklyngene. VIS GründerCampus Startup Migrants sammen med UiB og VIS
Oppmuntring til deltagelse i hackathons, ideathoner eller innovasjonsutfordringer for å oppmuntre til kreativ tenkning og problemløsning.	Kunnskapsklynger GründerCampus VIS Startuplab Bergen Brainstorm (Start Bergen) Startup Migrants sammen med UiB og VIS Etablerersenteret
Etablering av en entreprenørskapsklubb eller en lignende studentorganisasjon for å fremme nettverksbygging og samarbeid med fysiske lokaler	GründerCampus
Fase 2: Konseptutvikling	
I denne fasen har studentene identifisert en forretningsidé og begynner å utvikle den mer fullstendig.	
Tiltak	Organisasjoner som tilbyr det
Tilbyr pre-inkubator- og inkubatorprogrammer for å hjelpe studentene med å utvikle og validere deres forretningsideer.	VIS Inkubatorer Startuplab
Avanserte entreprenørskapskurs og workshops for å gi mer inngående forståelse av forretningsplanlegging, markedsanalyse, og produktutvikling.	GründerAcademy ved VIS Connect Springbrett® Connect Vest Etablerersenteret
Mentorprogrammer hvor studenter kan jobbe tett med erfarne gründere eller bransjeksperter.	GrunderAcademy ved VIS Startuplab Connect Vest
Opprette verksteder, innovasjonssentre, inkubatorer, lab og huber - steder hvor studentene kan utforske ideer, jobbe i tverrfaglige team og lage prototyper.	VIS Inkubatorer Startuplab Bergen Fellesverksted
Intern og ekstern finansiering	UiB Idé Innovasjon Norge (STUD-ENT) Forskningsrådet

Fase 3: Kommersialisering	
I denne fasen begynner studentene å lansere sin virksomhet, søke finansiering, og gå inn i markedet.	
Tiltak	Organisasjoner som tilbyr det
Akseleratorprogrammer for å hjelpe studentene med å kommersialisere sine ideer og vokse sine virksomheter raskere.	GrunderAcademy ved VIS Startuplab
Tilgang til finansieringsmuligheter, for eksempel engleinvestornettverk.	Startuplab Connect Vest Investorer
Juridisk og forretningsrådgivning for å hjelpe studentene med å navigere de juridiske og regulatoriske aspektene av å starte en virksomhet.	VIS Etablerersenteret Innovasjon Norge
Fase 4: Skalering	
I skaleringsfasen fokuserer studententreprenørene på å vokse sin virksomhet, enten gjennom å utvide sitt marked, utvikle nye produkter eller tjenester, eller oppskalere deres produksjon	
Tiltak	Organisasjoner som tilbyr det
Tilgang til mer avanserte forretningskurs og ledertrening for å støtte vekst og skaleringsinnsats.	Næringsklynger
Fasilitere for nettverk og partnerskapsmuligheter, for eksempel gjennom alumni- nettverk, industripartnere og investorer.	VIS Startuplab Næringsklynger Innovasjon Norge
Rådgivning på internasjonal ekspansjon og støtte til å håndtere utfordringer forbundet med rask vekst.	Startuplab Innovasjon Norge

Sammenligning mellom organisasjoner:

	GrunderCampus	VIS	StartUpLab
Tema	Alle typer innovasjoner/selskaper	Alle typer kommersielle innovasjoner/selskaper	IT og teknologi-selskaper
Fokus	Fase 1 Kultur og kompetanse	Fase 2-3 Konseptutvikling, Kommersialisering	Fase 2-4 Konseptutvikling, Kommersialisering, Skalering
Kapasitet knyttet til UiB	1 daglig leder på 100%, pluss 3-4 frivillige studenter; Lokaler i Innovasjonshuben.	Tilgang til 3 inkubatorer; 10 plasser på GrunderAcademy 2 ganger per år.	8-12 kontorplasser; Tilgang til 22 selskaper for mentoring og internships;
Aktiviteter knyttet til UiB	Workshops, hackathons, info på SoMe, mobilisering til å søke UiB Idé.	Accelerator Kontorplasser Rådgiving for UiB Idé prosjekter	To case-kvelder i året To gjesteforelesninger per år Promotering av UiB på arrangementer
UiB ressursbruk	Lokaler i Innovasjonshuben.	Litt av tjenestekjøpstimer brukes på UiB Idé prosjekter.	Forslag om 40 000 kr per år.

Vurdering av de ulike aktørenes tilbud

UiB har 20 000 studenter, og vi mener at det er nødvendig med variert tilbud i innovasjonsøkosystemet som kan ivareta behovene til ulike studentgrupper. Samarbeidet mellom UiB, GründerCampus, VIS og Startuplab legger til rette for en helhetlig støtte gjennom innovasjonsreisen for studenter. GründerCampus har hovedfokus på å bygge innovasjonskultur og grunnleggende kompetanse blant studenter, mens VIS bistår studenter som er klare for neste steg, med konseptutvikling og kommersialisering – særlig gjennom programmet GründerAcademy. Startuplab supplerer med tilgang til spesialiserte oppstartsbedrifter som kan tilby mentorordninger, internship-muligheter og ekspertise innen skalering av teknologibaserte selskaper.

Samarbeidet med StartUpLab vil også kunne bidra til å oppnå en av målene i UiBs strategi om tettere samarbeid med arbeidsliv: «Stimulere til tettere kontakt mellom studenter og arbeidsliv, og bruke kunnskapsklyngene som arena for studentinnovasjon».

Oppsummering

Saken legges frem for innovasjonsutvalget til drøfting. Innovasjonsutvalget bes om å gi innspill til hvordan UiB på ulike nivå kan støtte opp om det studentdrevne tiltaket GründerCampus og om det kan være nyttig å inngå et tettere samarbeid med Startuplab på dette feltet.

Utvalg:	Innovasjonsutvalget	Dato: 21.05.2025
IU-sak: 16/25		Arkivsaknr.:

UiB idé – resultater 2025

Bakgrunn

Denne saken presenterer resultatene fra årets hovedutlysning i UiB idé. Innovasjonsutvalget fikk tilsvarende status for 2024 i møtet 25. september (IU-sak 19/24).

UiB idé ble tilbudt for femte gang våren 2025, med søknadsfrist 14. februar. Innstillingsbrev fra komitéen ble sendt til universitetsledelsen den 11. april.

Budsjettet er økt med 1 MNOK sammenliknet med tidligere år, med en samlet pott for prosjekttildelinger og administrasjon på 3,1 MNOK.

Om programmet

UiB idé gir ansatte og studenter ved universitetet mulighet til å søke støtte til å teste ut gode innovasjonsideer som har oppstått som resultat av forskning eller studier. Programmet er utviklet for at det skal dekke hele UiBs faglige bredde fra medisin og kunst til jus og pedagogikk, og er tenkt som et virkemiddel for å støtte innovasjonsprosjekter i tidlig fase. Følgende føringene er lagt til grunn for programmet:

1. Verifisering: Idéen skal demonstrere en bestemt metode eller et prinsipp med sikte på å bevise at et konsept eller teori har praktisk potensial og kan anvendes i samfunnet.
2. Innovativ: Idéen skal både være ny og samfunnsnytte, og ha potensialet for å bli gjort tilgjengelig for visse brukere eller samfunnet ellers.

Rammen for hovedutlysningen er på kr 2,3 millioner. Maksimalt støttebeløp er 500 000 kr for forskerprosjekt og 100 000 kr for studentprosjekt. Maksimal varighet for prosjektene er 6 måneder.

Den gjenstående delen av potten på 700 000 kr går til tildelinger i UiB tidlig idé. Forskere kan få opptil 100 000 kr og studenter kan få opptil 25 000 kroner fra UiB tidlig idé. Disse søknadene vurderes fortløpende gjennom året av Forsknings- og innovasjonsavdelingen. Målet er å få fram idéer i en svært tidlig fase. Med UiB tidlig idé er ønsket å nå ut til flere fagmiljøer, og gjøre det lettere å modne innovasjonsprosjekter slik at de kvalifiserer for annen finansiering, som for eksempel tildeling fra UiB idé eller STUD-ENT.

Prosess og resultater

UiB idé mottok totalt 26 søkere til hovedutlysningen i 2025; åtte studentsøknader og 18 forskersøknader. Alle åtte studentsøkere ble invitert til å presentere idéen sin til vurderingskomitéen. Syv forskersøknader oppfylte ikke programmets søknadskriterier (grunnforskning istedenfor verifisering, ufullstendig utfylt søknad eller manglet godkjenning fra instituttet). Ett av prosjektene søkte om kr 50 000 og ble derfor tildelt UiB tidlig Idé. Etter gjennomgang av FIA ble de ti høyest rangerte forskersøknadene invitert til presentasjonsrunden foran komitéen.

Komitéen i 2025 ble ledet av Heidi Bjønnes Larsen (seksjonssjef v/ avdeling for innovasjon og næringsutvikling, VLFK) og bestod i tillegg av Kristian Haaga (CTO og gründer av RockSlice) og Renate Skoge (Leder TILT forskerentreprenørskapsprogram i VIS). Komitéens to interne medlemmer Ashley Booth (professor ved Institutt for design, KMD) og Karl Johan Tronstad (professor ved Institutt for biomedisin, MED), måtte dessverre begge trekke seg på så kort varsel at det ikke lot seg gjøre å finne erstattere.

Komitéen vurderte søknadene basert på vurderingskriteriene, presentasjonen og spørsmål- og svar-sesjonen. Nivået på kandidatene var jevnt og høyt. Komitéen besluttet å fullfinansiere de tre sterkeste studentsøknadene (totalt 300 000 kr) og de fire sterkeste forskersøknadene (totalt 1 999 500 kr).

Prosjektene som får støtte i hovedtildelingen i 2025

Studentprosjekt:

- *Appen myHaircode – en digital plattform for frisører og kunder*, Dorcas Muhombo Mihio, veileder Sondre Sæther Bolland, Institutt for Informatikk, Fakultet for naturvitenskap og teknologi.
- *Brettspill som inspirasjon til fysikkforståelse*, Bendik Hjertholm Voldseth, veileder Vegard Gjerde, Geofysisk Institutt, Fakultet for naturvitenskap og teknologi.
- *Technology Reuse Ecosystem – TREco: Designed by Researchers, for Researchers*, Lydia Boyle, veileder Bettina Husebo, SEFAS, Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Det medisinske fakultet.

Forskerprosjekt:

- *Accelerating Precise and Accurate Water Isotope Measurements – AWIM*, Hans Christian Steen-Larsen, Tor Olav Kristensen, Pirmin Ebner, Natthaporn Phumchat, Geofysisk Institutt, Fakultet for naturvitenskap og teknologi
- *Developing a digital cortisol monitoring tool using wearable sensors*, Lila Gravellier, Helge Ræder, Eystein Husebye, Klinisk institutt, Det medisinske fakultet
- *Demokratibasen – KI-forsterket utnyttelse av offentlige dokumenter for undersøkende Lokaljournalistikk*, Andreas L Opdahl, Asbjørn Leirvåg, Rune Ytreberg, Hannah Amanda Hansen, Lasse Lambrecht, Sebastian Øvrehaug, Sascha Granberg, Institutt for informasjons- og medievitenskap, Det samfunnsvitenskapelige fakultet

- *Novel plasma reactor for synthesizing diamond as semiconductor material*, Katharina Hauer, Justas Zalieckas, Joahannes Fiedler, Swayamprakash Sahoo, Institutt for fysikk og teknologi, Fakultet for naturvitenskap og teknologi.

Oppsummering

Saken legges frem for utvalget til orientering.

Utvalg:	Innovasjonsutvalget	Dato: 21.05.2025
IU-sak: 17/25		Arkivsaknr.:

Historiske og nåværende innovasjoner fra UiB – en temautstilling

Bakgrunn og formål

I forbindelse med 200-års jubileum av Universitetsmuseet, samarbeider Universitetsmuseet med Forsknings- og innovasjonsavdelingen om en utstilling rundt innovasjoner som kommer fra UiB. Utstillingen har som formål å fremheve UiBs rolle i utviklingen av innovative løsninger historisk og i samtiden, øke bevisstheten rundt innovasjonskulturen ved universitetet, og inspirere til videre innovasjon.

Målgruppe

Primære målgrupper er studenter, ansatte og samarbeidspartnere som besøker UiB.

Videre arbeid

Endelig utvalg av innovasjoner vi ønsker å sette søkelys på i utstillingen skal avklares med Universitetsmuseet. Detaljert planlegging av utstillingens layout, finansiering, kommunikasjon, og eventuelle interaktive elementer vil bli utarbeidet i neste fase av prosjektet.

Utstillingens innhold

Utstillingen vil være todelt:

1. Historiske innovasjoner

Inntil 8 sentrale innovasjoner vil bli utstilt i Læringsarenaen i NG5 i forbindelse med innovasjonsdagen og kan deretter flyttes til forskjellige universitetsbygg som midlertidig utstilling.

Noen mulige innovasjoner som kan stilles ut:

- **Oppdagelse av leprabasillen (1873):** Gerhard Armauer Hansen oppdaget leprabasillen i 1873 og fikk iverksatt forebyggende tiltak mot sykdommen gjennom lover som ble vedtatt i 1877 og 1885.
- **Nansenvannhenteren (1893–1896):** Fritjof Nansen utviklet en ny type vannhenter for Framferden, 1893–1896. Formålet var å kunne hente vannprøver fra store dyp og samtidig måle temperaturen. Nansenvannhenteren slo igjennom internasjonalt og har blitt brukt helt til nyere tid.
- **Bergensskolen i meteorologi (1904):** Professor Vilhelm Bjerknes forskning på luftens fysiske egenskaper revolusjonerte meteorologien og la grunnlaget for moderne værvarsling.
- **Personnummeret (1960-tallet):** På begynnelsen av 1960-tallet hadde ikke Norge et ensartet system for utstedelse av personnummer. Statistisk sentralbyrå (SSB) fikk i oppgave å utvikle et ensartet system, der hver person fikk hvert sitt permanente personnummer. SSB satte ut oppgaven til professor Ernst Selmer, som utviklet en løsning med to kontrollsifre, slik at det skulle bli umulig å taste feil uten at det ble oppdaget. Løsningen brukes den dag i dag.
- **Havstrømmåleren (1960-tallet):** Ivar Aanderaa var svært sentral i utviklingen av et instrument som kunne registrere havstrømmer over lange tidsrom. Aanderaa fikk rettigheter til å produsere og selge havstrømmåleren og etablerte sitt eget. Aanderaa Data Instruments, som firmaet heter i dag, leverer havstrømmålere og andre måleinstrumenter over hele verden.

- **Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD):** Stein Rokkan initierte forskningsdataarkivet NSD for å sørge for et stadig bedre og allment tilgjengelig datagrunnlag for samfunnsvitenskapene. NSD ble et varig bidrag til oppbyggingen av datadelingstjenester for samfunnsvitenskapelig forskning og etter hvert også andre fagfelt. NSD ble i 2021 en del av Sikt – kunnskapssektorens tjenesteleverandør.
- **Krybbedøds kampanjen (1990):** Krybbedød, også kjent som Sudden Infant Death Syndrome (SIDS), er en tilstand der et tilsynelatende friskt barn dør plutselig og uventet uten kjent årsak. På 1980-tallet var det en dramatisk økning i tilfeller av krybbedød i Norge. Trond Markestad fant at en viktig årsak var sovestillingen på magen som ble vanlig på 1970-tallet. Han startet informasjonskampanjen for å forebygge krybbedød med budskapet «la barnet sove på ryggen». Resultatet var en drastisk nedgang i krybbedødstilfeller.
- **Bergensmodellen mot mobbing (1983–1992):** Dan Olweus utviklet «Bergensmodellen» mot mobbing. Den ble først utprøvd ved 42 skoler i Bergen i perioden 1983 til 1985. Tall fra den gang, og fra flere påfølgende undersøkelser, viser at Olweus' metode reduserer mobbing kraftig - med så mye som 50 % i noen tilfeller. Programmet har høy internasjonal status og brukes i dag i Litauen, Island, Sverige, Sveits og USA i tillegg til Norge.
- **Dynawrist (1999):** Håndleddsfixator som brukes ved kompliserte håndleddsbrudd, oppfunnet av Leiv M. Hove og Per Helland. Dynawrist er konstruert slik at pasienten kan bevege håndleddet fra første stund og forkorter behandlingstiden betraktelig samtidig som smertene reduseres.
- **Nordic Neurolab (2001)** er en spin-off fra Haukeland Universitetssykehus og Bergen fMRI group ved UiB. Selskapet ble stiftet i 2001 og selger utstyr og programvare for funksjonell MR, en avansert form for hjerneundersøkelse. Nordic Neurolab har installasjoner i 65 land, hovedkontor i Bergen, samt salg- og servicekontorer i USA og Korea.
- **Bergen 4-dagers behandling (B4DT):** Gerd Kvale og Bjarne Hansen har utviklet et behandlingsprogram som behandler tvangslidelser (OCD) på fire dager. B4DT bygger på over førti års forskning og teoretisk utvikling innen effektiv behandling av tvangslidelser. Den viktigste innovasjonen i B4DT er måten den komprimerer og intensiverer eksponeringsterapi for OCD. Behandlingsmetoden er nå representert på seks kontinenter, og brukes både i klinisk praksis og som modell for videre forskning og opplæring. Den regnes som en av de mest effektive korttidsbehandlingene for OCD som finnes i dag.
- **Continuous Laryngoscopy during Exercise test (CLE-testen) (2006):** EILO (Exercise induced laryngeal obstruction) er en tilstand der strupen snevrer seg under hard fysisk aktivitet, noe som fører til plutselige pustevansker. Bergen var først ut med diagnostikk og behandlingstilbud av denne tilstanden, og en har sammen med Olympus patent på undersøkelsesteknologien som kalles CLE-testen. CLE-testen ble først publisert av John-Helge Heimdal.

2. Nåværende innovasjoner

Disse utstille på Universitetsmuseet. Vi skal velge de mest lovende innovasjonene fra nyere tid i samarbeid med VIS. Aktuelle kandidater presenteres i møtet.

Oppsummering

Saken legges frem for innovasjonsutvalget til drøfting. Innovasjonsutvalget bes om å gi innspill til kandidater til utstillingen.